

۹ وزیر گزینه شورای راهبری نیستند
محمد جواد ظریف: از نتیجه کار رضایت ندارم
به دانشگاه برمی گردم

خبر آخر

طرح نور را با فوریت جمع کنید
گفت و گو با معصومه ابتکار
درباره مسائل زنان و توصیه‌های او به پزشک‌ها

ماموریت دشوار
درباره محمد یونس رئیس جدید دولت بنگلادش
و شکاف‌های سیاسی پس از رفتن شیخ حسین

تغییر در ساختار اتاق برنامه ریزی
درباره حمید پور محمدی و عزل و نصب‌های او در سازمان برنامه و بودجه

یادداشت سردبیر

آب سرد یا واقعیت گرم؟

محمد جواد روح

انگار تشتی آب سرد بر روی آنان ریخته باشند. انتظارشان بسیار بود و آنچه حاصل شد، بسیار اندک. پرسش اصلی این است که بسیاری از انتظارات نادرست بود؛ یا آنچه حاصل آمده است و متناسب با آن انتظار نمی‌نماید، باید به چالش کشید؟ به نظر می‌رسد هر دو سوی این معادله، نیازمند تجدیدنظر و نقد است. از یک سو، می‌توان و لازم است مسعود پزشک‌ها را بابت تعدادی از گزینه‌های پیشنهادی اش به نقد کشید و یادست کم از او خواست چنان که وعده داده بود، به صراحت با حامیان و رای دهندگان سخن گوید و توضیح دهد این گزینه‌های نامتناسب با انتظارات از کجا و چگونه آمده‌اند و منطق رئیس جمهور برای پذیرش آنان چه بوده است؟ صراحتاً، گزینه‌های پیشنهادی وزارتخانه‌های اطلاعات، کشور، آموزش و پرورش و ورزش و جوانان از جمله مصادیق این مطالبه است. گرچه ممکن است موارد و ملاحظات درباره برخی از این گزینه‌ها قابل درک یا قابل تصور باشد، اما وعده پزشک‌ها که صداقت و سخن گفتن با مردم بود، اقتضا می‌کند بگویند که چگونه این افراد به او تحمیل شده‌اند و چرا گزینه‌های مدنظر شورای راهبری در این وزارتخانه‌ها، کنار گذاشته شده‌اند؟ اما در عین حال، سکه کابینه چهاردهم روی دیگری هم دارد. روی دیگر سکه و نیمه‌پیر لیوان این است که حدود ۶۰ درصد وزرای پیشنهادی برآمده از سازوکار نسبتاً شفاف و دموکراتیک است که این بار با مشارکت گسترده نخبگان سیاسی و فرهنگی و کارشناسان و متخصصان حوزه‌های مختلف شکل گرفت و اغلب گزینه‌های معرفی شده خروجی این مکانیزم و سازوکار هستند. اینکه صرفاً وزرای تحمیلی و چهره‌های همسو با اصولگرایان را برترنگ کنیم و بر اساس آن، کلیت کابینه و شخص رئیس جمهور را زیر سوال ببریم؛ رویکردی منطقی و منصفانه نیست. ضمن آنکه ترکیب وزرای پیشنهادی مبتنی بر سخن کلیدی پزشک‌ها در مناظره‌ها و مصاحبه‌های ایام انتخابات است که تأکید داشتند اصل برای او شایسته‌سالاری و تخصص افراد است، نه هم‌جناسی و هم‌گروه بودن آنان. از این زاویه، برخی چهره‌های اصولگرای کابینه مانند عباس علی‌آبادی که دارای تجربه مدیریت و سابقه فعالیت نسبتاً طولانی در حوزه تخصصی خود هستند و از نظر سیاسی نیز مواضع تند و تهاجمی علیه خواست و مطالبات مردم نداشته‌اند، نسبتاً قابل پذیرش هستند. درباره گزینه‌های سوال برانگیز نیز، بیش از هر چیز باید روشن شود نسبت آنان با شعارها و رویکردهای اعلامی پزشک‌ها چیست؟ آیا تضمینی وجود دارد که حضور آنان در دولت، برآمده از نوعی وفای برای روند اداره کشور باشد و نه صرفاً توافقی برای عبور کابینه از گلوگاه مجلس و فراتر از آن، تحمیل؟ اگر گزاره دوم باشد و تحت پوشش وفای، وزرای متکی بر تحمیل برکشیده شده باشند؛ این آغاز روند و روالی است کاملاً در تعارض با وفای. بر این مبنا، آنچه می‌توان در نگاه نخست درباره کابینه پیشنهادی گفت این است که بخش عمده وزرای پیشنهادی و نیز معاونان منصوب رئیس جمهور قابل قبول و متناسب با رویکرد گفتگومانی و مطالبات کلیدی رای دهندگان هستند. مطالباتی که در جهت رفع تحریم‌های اقتصادی و گشایش نسبی شرایط اجتماعی و اقتصادی طرح شد و ترکیب کابینه نیز در این جهت، قابل قبول و دارای توان و تجربه لازم است. □

سرمقاله

ضرورت شفاف‌سازی

پزشک‌ها از روند معرفی کابینه به مردم گزارش دهد

بالاخره فهرست پیشنهادی آقای پزشک‌ها برای گرفتن رای اعتماد به مجلس اعلام شد. طبیعی است که بازتاب‌های آن زیاد بود؛ به‌ویژه در دو روز پایانی که بر حسب شنیده‌ها تغییرات آن نیز کم نبود. این را می‌دانیم که سیاست عرضه تعارضات و منافع است و باید بر حسب امکانات و واقعیات حرف زد. همیشه آرمان‌های ما یا دیگران در جریان عمل با موانع گوناگونی مواجه می‌شوند و این طبیعت سیاست است. همه ما هم این را می‌فهمیم که انتخاب‌های سیاستمداران نیز در ذیل نوعی از تفاهات و ممکنات شکل می‌گیرند. همچنان که بسیاری از مردمی که به یک نامزد رای می‌دهند، به‌طور قطع آن نامزد مطلوب‌ترین فرد مورد نظر آنان نیست. بلکه بر حسب شرایط و نامزدهای موجود حساب و کتاب کرده و یکی از آنان را حمایت می‌کنیم. با این مقدمه، روشن است که کابینه معرفی شده برآیند مطلوب آقای پزشک‌ها بر حسب ملاحظات نیروهای سیاسی درون یا بیرون ساختار سیاسی است. فرض هم می‌کنیم که این فهرست ممکن‌ترین ترکیب و طبعاً بهترین ترکیب از حیث نگاه است. ولی اکنون یک پرسش مهم مطرح می‌شود و آن، اینکه مطابق وعده‌های داده‌شده قرار بود که مبنای تعیین فهرست آقای پزشک‌ها خروجی کارگروه‌های کارشناسی و شورای راهبری باشد. اگر این ترکیب تغییر کرده، علت آن چیست؟ شاید ۷۰ درصد نامزدهای پیشنهادی، شامل افراد فهرست‌های کارگروه‌ها و شورای راهبری بوده‌اند؛ ولی دو تفاوت مهم همچنان وجود دارد. اول اینکه مطابق اطلاع کمتر از نیمی از آنان جزو نفرات اول تا سوم فهرست پیشنهادی بوده‌اند. تعدادی هم بیرون از فهرست به این مجموعه اضافه شده‌اند. تا اینجا هم بحثی نیست؛ چون از پیش محتمل و حتی منطقی دانسته می‌شد که بر حسب ملاحظات سیاسی تغییراتی در فهرست پیشنهادی داده شود. ولی نکته اساسی این است که آیا اینها خواست و عقیده آقای رئیس جمهور است یا مسئله فراتر از تعاملات شفاف مرسوم است؟ چون هر کدام از این دو باشد، تبعات خاص خود را دارد. اگر حالت اول باشد، موجب تغییر رویکرد به شخصی آقای پزشک‌ها خواهد شد؛ زیرا برخی از افراد پیشنهادی تناسب کافی را با ایده‌های ایشان که در دوره انتخابات عرضه شده، ندارند. به نظر می‌رسد که در حالت دوم است. به عبارت دیگر، فهرست پیشنهادی از طریق تعامل با مؤلفه‌های قدرت سیاسی نهایی شده است که در این صورت ایرادی متوجه آقای پزشک‌ها نیست؛ ولی این امر مستلزم حدی از شفافیت است. باید اطلاع‌رسانی روشنی صورت گیرد. نکته دیگر اینکه آیا قرار است در ادامه نیز فیلتر مجلس فعال شود؟ یا این فهرست به معنای مجموعه ملاحظات نیروهای درون‌ساختاری است؟ اگر این فهرست نهایی باشد، یک تحلیل از آن وجود دارد. ولی اگر قرار باشد یک بار هم، صافی مجلس فعال شود؛ در این صورت بهتر بود آقای رئیس جمهور لیست کامل خود را بدون هیچ محدودیتی به مجلس می‌فرستادند و اگر مجلس رد می‌کرد، معلوم باشد که مسئولیت هر نهادی در شکل دادن کابینه چه اندازه است؟ در این زمینه باز هم سخن گفته خواهد شد. ولی تا مرحله بعد لازم است که آقای پزشک‌ها گزارشی روشن که حتماً صادقانه خواهد بود، به مردم بدهد و مسیر تعیین وزرا و ملاحظات در نظر گرفته‌شده را شرح دهد. این شفاف‌سازی موجب رفع برخی از ابهامات و انتقادات نیز خواهد شد.

فعالان سیاسی در پاسخ به چهار پرسش هم‌میهن بررسی کردند

گزارش دولت ۲۰۳۰-۴۰۵

ضعف و قوت فهرست وزرا

غلامحسین کرباسچی: عدم حضور جوانان و بانوان در کابینه ریشه امید را می‌سوزاند
محمد نعیمی پور: از کابینه رئیس‌ی، اصلاح طلبان و جریان قالیباف در لیست حضور دارند
حشمت‌الله فلاحت‌پیشه: این افراد شعارهای پزشک‌ها را عملی نخواهند کرد

کابینه‌ای که انتظاری را نداشتیم
یادداشتی از سمیه متقی دبیر گروه سیاست

محمد آتابک - وزارت صنعت، معدن و تجارت

محسن پاک‌نژاد - وزارت نفت

عزیز نصیرزاده - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

سید اسماعیل خطیب - وزارت اطلاعات

احمد تیمانی - وزارت ورزش و جوانان

عباس علی‌آبادی - وزارت نیرو

اسکندر مومنی - وزارت کشور

امین حسین رحیمی - وزارت دادگستری

علیرضا کاظمی - وزارت آموزش و پرورش